

Tietoverkkoavusteiset petokset - Mitä ne ovat ja miten niiltä vältetään?

16.04.2026

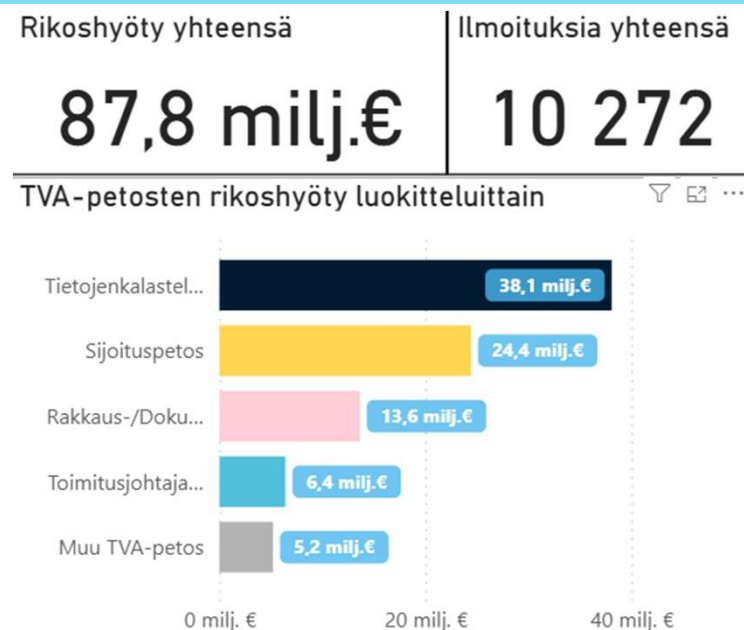
Keskusrikospoliisi
Tiedusteluosasto
Rikosylikonstaapeli Marko Erämaa

Käsitteitä

- TVA – tietoverkkoavusteinen – verkkopetosmaailma
- TVS – tietoverkkosidonnainen – kyberrikosmaailma

Tietoverkkoavusteiset petokset (TVA-petokset)

- Eniten kasvava rikosala Euroopassa (Europol SOCTA 2025)
- Suomalaisilta yritettiin huijata 2025 noin 148 m euroa. Pankit pysäyttivät tästä noin 75,5 m euroa (Finanssiala ry)
 - Tietojenkalastelupetokset
 - Sijoituspetokset
 - Rakkaus- ja dokumenttipetokset
 - Toimitusjohtaja- sekä Business Email Compromise –petokset
- Suomessa on kykyä estää TVA-petoksia
 - Mm. kymmeniä miljoonia estettyjä petospuheluita ja viestejä vuosittain
 - Verkostoyhteistyötä on tehty aktiivisesti jo vuosia
- Suomessa on kykyä tutkia TVA-petoksia
 - Tekijät kotimaisia ja ulkomaisia, toimivat kotimaasta ja ulkomailta
 - KRP:llä sekä poliisilaitoksilla yleisjohdettavana useita merkittäviä kokonaisuuksia
 - Tutkinta on erittäin työlästä, vaatii laaja-alaista osaamista
 - Kiinnijäämisen riski on kasvanut huomattavasti

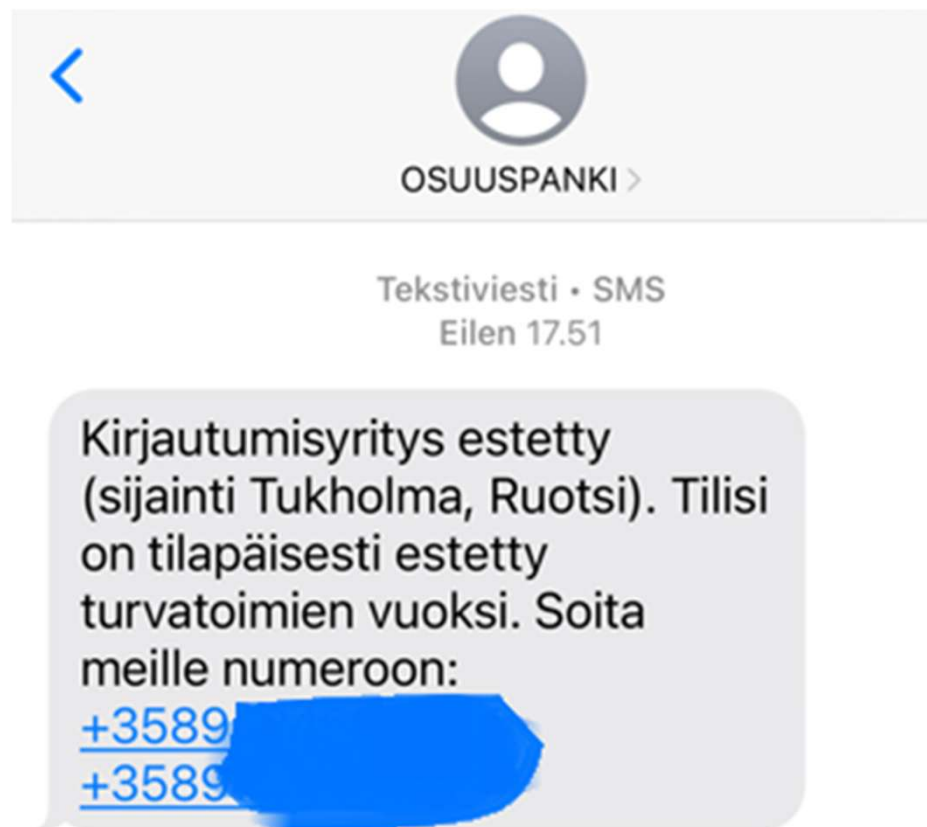

Kuva 1. Poliisille kirjatut rikosilmoitukset keskeisistä TVA-petoksista 1.1.-31.12.2025 (Lähde: Valtakunnallinen TVA-yksikkö). Rikosvahinko kirjaushetken perusteella.

Tietojenkallasteluista pahin on Turvatilipetos

- Rikollinen hyödyntää hädän ja kiireen tunteita
- FI tai ulkomainen numero ja hyvä tarina – Esimerkkinä +39 suunta
- Eri malleja – Robottipuhelu tai SMS jossa pyydetään soittamaan takaisin
- Muuntautuu helposti - vaikea torjua. Rikoshyöty yli 18 miljoonaa euroa viime vuonna

Turvatilipetoksesta esimerkki

Sijoituspetokset

- Mainokset, FB, Instagram, WA, Tinder jne...
- Virtuaalivaluutta – Etähallintaohjelmat – Julkisuuden henkilöt
- Pitkä tekoaika – Varat ”löytyy” vuosien päästä
- Rikosvahinko yli 24 miljoonaa euroa viime vuonna

Miksi huijaukset onnistuvat?

- Sosiaalinen manipulointi
 - Häätä, kiire, rakastuminen, vaurastuminen
- Huono hetki
- Teknologinen kehitys mahdollistaa hyökkäyksiä skaalautumisen
 - Lukematon määrä tekotapoja ja näiden nopeat muutokset

Ennalta estävä sidosryhmäyhteistyö

Verkostoa rakennettu jo vuosia

- Traficom / KTK
- Teleoperaattorit
- Finanssiala
- Palveluntarjoajat
- Muut viranomaiset
- Järjestöt ja yhdistykset
- Valtakunnallinen TVA-yksikkö ja muut poliisilaitokset
- Kansainväliset verkostot

TVA-petoksia ennalta estävien toimien vaikutus

Tekniset esto- ja suodatustoimet

- Spoofing ja muut puheluiden suodatustoimet: miljoonia suodatettuja puheluita kuukausitasolla
 - SMS Sender ID: useita miljoonia suodatettuja vuositasolla
- DNS-ratkaisu: tammikuussa 2026 n. 300 000 estettyä klikkausta

Asiantuntijan valppauteen tähtäävät toimet

- Tiedottaminen, some ja viestintäverkotot
 - Mediaesiintymiset
- Muu ilmiöviestintä, kuten puheenvuorot eri tilaisuuksissa

Finanssialan toimet

- Monitoroinnilla onnistutaan estämään jo 76 % tietojenkalastelun aikaansaamista tilisiirroista
- Kokonaismonitorointikyvykyys yli 50 %

TVA EET:n jälkeen vuonna 2025 petosten avulla saatu rikoshyöty
88 miljoonaa euroa (10 272 rikosilmoitusta)

Hyvä ymmärtää

- Käytä tunnuksiasi pankin sovelluksella
- Lue ja ymmärrä mitä vahvistat
- Pankki / poliisi ei soita ja pyydä tunnuksiasi, lataamaan eri ohjelmia tai pyydä siirtämään varojasi turvatilille
- Ole erityisen varovainen, jos siirto liittyy kryptoihin tai on osoitettu henkilölle, jota et ole fyysisesti tavannut
- Varoja siirtäessäsi – Tee se ilman painostusta tai kiirettä
- Jos joudut petoksen uhriksi, ole heti yhteydessä omaan pankkiisi ja kerro tapahtuneesta. Tee tämän jälkeen asiasta rikosilmoitus poliisille

Kiitos